DUBBA · OYSS HAZIRLIK **CEVAP ANAHTARI**

10. Sınıf Felsefe Dersi 1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınavı · Senaryo 3

Süre: 40 dakika · Her sorunun puanı yanında yazılıdır.

Anahtar ve sorular çevrim içi

10. Sınıf Felsefe · 1. Dönem 1. Ortak Yazılı (Senaryo 3)

1. Aşağıdaki diyaloğu okuyunuz.

Kamp Ateşi Başında

Felsefe kulübünün doğa kampında, akşam yemeğinden sonra dört öğrenci ateşin başında sohbet etmektedir.

> ***Duru:*** *Öğleden sonra patikada karıncaların hep aynı yoldan gidip geldiğini gördüm. Yollarını nasıl bulduklarını öğrenmek için yarım saat yere çömelip onları izledim; aklıma gelen her ihtimali defterime yazdım. Yarın sabah da izlemeye devam edeceğim.*
>
> ***Emir:*** *Kamp sorumlusu "Bu ormanda kurt yoktur." dedi. Yıllardır böyle bilindiği için kimse bunu sorgulamıyor. Ben ise bu bilginin neye dayandığını, kimin ne zaman gözlem yaptığını araştırmadan onu doğru kabul etmek istemiyorum.*
>
> ***Nazlı:*** *Rehberimiz, yüzyıllar önce bu yaylada sürü otlatan çobanların da geceleri "İyi bir hayat nasıl yaşanır?" diye konuştuklarını anlattı. Bugün dünyanın öbür ucundaki bir gencin de aynı soruyu sorduğuna eminim. Bu soru ne bir köye ne de bir çağa aittir; hepimizin sorusudur.*
>
> ***Barış:*** *Bu akşam konuştuklarımızı dağınık notlar olarak bırakmayacağım. Her fikri bir başlığın altına yerleştirip hangisinin hangisine dayandığını gösteren düzenli bir şema hazırlayacağım; böylece düşüncelerimiz birbirine bağlı bir bütün oluşturacak.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

1.1. Diyalogda her öğrencinin sözü felsefi düşüncenin farklı bir özelliğini yansıtmaktadır. Bu dört özelliği ve her birini hangi ifadeye dayanarak belirlediğinizi aşağıdaki tabloya yazınız.

Özellik (4x2 Puan)	Gerekçe (4x2 Puan)

1.2. Nazlı'nın sözünü ettiği "İyi bir hayat nasıl yaşanır?" sorusunun felsefi bir soru olduğunu, felsefi soruların **evrensellik dışındaki iki** özelliğine dayanarak açıklayınız.

2. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Üç Mahalle, Bir Pazar Yeri

> *Bir ilçede Yukarı, Orta ve Aşağı mahallelerin her biri, ilçe meydanındaki tek pazar yerinin kendi mahallesine taşınmasını istemektedir. Yıllardır süren bu anlaşmazlık yüzünden pazar yeri bakımsız kalmış, mahalleler arasındaki küskünlük artmıştır. Lise öğrencilerinden oluşan bir grup, konuyu okulun düşünce atölyesinde ele almaya karar verir. Öğrenciler önce her mahalleden esnafı, yaşlıları ve pazara gelen*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *gençleri dinler; aynı pazar yerinin yaşlılar için yürüme mesafesi, esnaf için kazanç, gençler için buluşma noktası anlamına geldiğini görür. Ardından "Pazar ya bir mahalleye taşınır ya da hiçbir şey değişmez." düşüncesinin dışına çıkarak haftanın her günü başka bir mahallede kurulan gezici bir pazar ve meydanın ortak bir parka dönüştürülmesi gibi yeni öneriler geliştirir. Son olarak şimdiye kadar hiçbir toplantıya çağrılmayan kiracı ailelerin ve tekerlekli sandalye kullanan pazarcıların da söz alabileceği açık bir ilçe toplantısı düzenlenmesini ister.*

Atölyenin panosunda felsefenin şu üç işlevi yazılıdır:

- **İşlev A:** Olayları farklı bakış açılarıyla değerlendirmeyi sağlama
- **İşlev B:** Sorunlar karşısında alternatif çözümler üretmeyi sağlama
- **İşlev C:** Toplumsal eşitsizliklerin azaltılmasına ve kapsayıcı bir toplumun kurulmasına katkı sağlama

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

2.1. Öğrencilerin yaptıklarından hangisinin her işlevi yansıttığını tabloya yazınız ve bu eşleştirmenin gerekçesini belirtiniz.

İşlev	Metindeki Karşılığı (3x1 Puan)	Gerekçe (3x2 Puan)
İşlev A		
İşlev B		
İşlev C		

2.2. İşlev A ve İşlev B felsefenin bireysel, İşlev C ise toplumsal işlevine örnektir. Öğrencilerin atölyede kazandığı düşünme becerilerinin ilçedeki pazar yeri sorununa nasıl katkı sağlayabileceğini, bireysel işlev ile toplumsal işlev arasındaki ilişkiyi kurarak açıklayınız.

3. Aşağıdaki metni okuyunuz.

"Su" Haftası Paneli

Bir lisede düzenlenen "Su" haftasında dört öğretmen, suyu kendi alanlarının bakış açısıyla anlatmıştır.

> ***Kimya öğretmeni Cem Bey:*** *Laboratuvarda suyu elektrik akımıyla ayrıştırdığımızda hidrojen ve oksijen gazlarını elde ederiz. Bu deneyi kim, nerede yaparsa yapsın aynı sonuca ulaşır. Ben suyun yalnızca ölçülebilen ve deneyle sınanabilen yönleriyle ilgilenirim.*
>
> ***Din kültürü öğretmeni Zeynep Hanım:*** *İnananlar için su, yaratılışın bir işareti ve canlılığın kaynağıdır. Bu bilgi kutsal metinlerden gelir; inanan kişi onu sorgulamadan kabul eder. Su, insana hayatın anlamını ve şükretmenin değerini hatırlatır.*
>
> ***Resim öğretmeni Uğur Bey:*** *Ben suyu anlatmam, boyarım. Fırçamla dalganın köpüğüne kendi hüznümü katarım; aynı denizi resmeden iki ressamın tablosu hiçbir zaman birbirine benzemez. Benim için önemli olan, tablomun karşısında duran kişinin bir şey hissetmesidir.*
>
> ***Felsefe öğretmeni Gül Hanım:*** *Ben "Su nedir?" sorusunu ölçümle bitirmem; suyu, yaşamı ve evreni bir bütün olarak düşünürüm. Sorularım arkadaşlarımın alanlarına da uzanır: (I) Bilim insanlarının kullandığı deney yöntemi, doğayı tanımanın tek yolu mudur? (II) Evreni ve içindeki her şeyi var eden bir*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *yaratıcı var mıdır? (III) Bir tabloyu güzel yapan nedir? Bu sorulara akıl yürüterek gerekçeler üretirim ama herkesin kabul edeceği kesin bir kanıt sunamam; bu yüzden derslerimde hep birden fazla görüş tartışılır.*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

3.1. Panelden hareketle felsefenin bilim, din ve sanatla birer benzer ve birer farklı yönünü aşağıdaki tabloya yazınız.

Alan	Felsefe ile Benzer Yönü (3x2 Puan)	Felsefeden Farklı Yönü (3x2 Puan)
Bilim		
Din		
Sanat		

3.2. Gül Hanım'ın sorduğu (I), (II) ve (III) numaralı soruların her birinin hangi felsefe disiplininin konusu olduğunu tabloya yazınız. Ardından bu soruların, felsefenin bilim, din ve sanatla ilişkisi hakkında neyi gösterdiğini tablonun son satırına açıklayınız.

Soru	Felsefe Disiplini (3x1 Puan)
(I)	
(II)	
(III)	
Açıklama (3 Puan)	

4. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Rehberlik Saatinde İki Görüş

Rehberlik saatinde Ozan ile Nehir, düşünme ile dil arasındaki ilişkiyi tartışmaktadır.

> ***Ozan:*** *Dil, düşünmeden bağımsız bir araçtır. Önce zihnimizde düşünürüz, sonra dil yardımıyla bu düşünceleri başkalarına aktarırız. Düşünmenin gerçekleşmesi için dile gerek yoktur.*
>
> ***Nehir:*** *Bence dil ile düşünme özdeştir. Zihnimizdeki her süreç dille biçimlenir; dil olmadan düşünme gerçekleşemez.*

Rehber öğretmen tartışmanın ardından iki durum anlatır:

- **Durum I:** Henüz okumayı bilmeyen dört yaşındaki bir çocuk, yüz parçalık bir yapbozu parçaların adlarını hiç söylemeden yalnızca renklerine ve girintilerine bakarak tamamlar. Yanlış yere koyduğu bir parçayı da kendi kendine fark edip değiştirir.
- **Durum II:** Uzun bir matematik problemini çözen bir öğrenci, her adımı içinden sözcüklerle söyleyerek ilerlemektedir. Arkadaşı ona sürekli soru sorup bu iç konuşmayı kesintiye uğratınca öğrenci hangi adımda olduğunu unutur ve çözümü baştan kurmak zorunda kalır.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

4.1. Her durumun Ozan'ın mı Nehir'in mi görüşünü desteklediğini tabloya yazınız ve gerekçenizi durumdaki bir ayrıntıyla ilişkilendiriniz.

Durum	Desteklediği Görüş (2x1 Puan)	Gerekçe (2x2 Puan)
Durum I		
Durum II		

4.2. Rehber öğretmen dersi şu görüşle bitirmiştir: "Dil ile düşünme birbirini etkiler ancak biri ötekine indirgenemez." Bu görüşü, iki durumdan yararlanarak ve Ozan ile Nehir'in görüşlerinin eksik kalan yanlarını göstererek açıklayınız.

5. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Limon Fidanı Önerisi

Bir yayla kasabasındaki lisenin çevre kulübü, okul bahçesine meyve fidanı dikmeyi planlamaktadır. Kulüp toplantısında limon fidanı önerisine karşı çıkan Yiğit görüşünü şöyle savunmuştur:

> *"Okulumuz, kış gecelerinde don olayının sık yaşandığı bir yaylada bulunuyor. Limon ağaçları ise soğuğa dayanıksız ağaçlardır. Soğuğa dayanıksız ağaçlar, don olayının sık yaşandığı yerlerde kışı zarar görmeden geçiremez. Kısacası bahçemize dikeceğimiz limon fidanları kışı zarar görmeden geçiremez."*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

5.1. Yiğit'in argümanını mantıksal yapıya dönüştürünüz. Öncülleri ve sonucu sembolleriyle birlikte aşağıdaki tabloya yazınız.

Sembol	Önerme (4x3 Puan)
P1	
P2	
P3	
C	

5.2. Yiğit'in argümanında kullanılan akıl yürütme türünü (tümdengelim, tümevarım ya da analoji) belirleyiniz. Belirlediğiniz türün gerekçesini argümanın öncülleriyle ilişkilendirerek yazınız.

6. Aşağıdaki metni okuyunuz.

Spor Salonunun Kapısı

Okul meclisinde, teneffüslerde spor salonunun öğrencilere açık tutulması önerisi görüşülmektedir. Öneriye karşı çıkan nöbetçi öğretmen Rıfat Bey şunları söyler:

> *"Salonun açık olduğu geçen dönemin teneffüs kayıtlarından yalnızca iki öğrencinin hafif sakatlandığı günleri seçip size getirdim; sorunsuz geçen öteki günlerin kayıtlarını getirmeye gerek görmedim, çünkü bu iki olay salonun tehlikeli olduğunu açıkça gösteriyor. Üstelik teneffüste salonu öğrencilere açmak, ehliyeti*

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

> *olmayan birine araba anahtarını vermek gibidir; nasıl o kişi mutlaka kaza yaparsa öğrenciler de salonda mutlaka kaza yapar. Bu öneriyi getiren öğrenci temsilcisi Umut'a gelince, geçen yıl sınıf gezisini bile düzenleyemeyen bu kadar dağınık birinin önerisi tartışılmaya bile değmez."*

Buna göre aşağıdaki soruları cevaplayınız.

6.1. Rıfat Bey'in konuşmasında üç safsata bulunmaktadır. Safsata içeren ifadeleri ve bu safsataların türlerini aşağıdaki tabloya yazınız.

Safsata İçeren İfade (3x1 Puan)	Safsata Türü (3x2 Puan)

6.2. Belirlediğiniz safsatalardan birini seçiniz. Rıfat Bey'in görüşünü (salonun teneffüslerde kapalı kalması gerektiğini) bu safsataya düşmeden destekleyen bir ifade yazınız ve yazdığınız ifadenin neden safsata olmadığını açıklayınız.

Puanlama anahtarı ve örnek cevaplar Dubba'nın hazırladığı örneklerdir; resmî değerlendirme ölçütleri ODSGM ve okulun tarafından belirlenir.

Soru – Öğrenme Çıktısı – Beceri

Soru	Öğrenme çıktısı	Beceri
1	FEL.10.1.1. Felsefenin anlamını, gelişim sürecini ve işlevini sorgulayabilme	KB2.4. Çözümleme
2	FEL.10.1.1. Felsefenin anlamını, gelişim sürecini ve işlevini sorgulayabilme	SBAB13.2. Felsefi Derinlemesine Düşünme
3	FEL.10.1.1. Felsefenin anlamını, gelişim sürecini ve işlevini sorgulayabilme	KB2.7. Karşılaştırma
4	FEL.10.2.1. Düşünme ve dil ilişkisini yapılandırabilme	KB2.13. Yapılandırma
5	FEL.10.2.2. Mantığın temel kavramlarını ve argümantasyon sürecini yorumlayabilme	KB2.14. Yorumlama
6	FEL.10.2.2. Mantığın temel kavramlarını ve argümantasyon sürecini yorumlayabilme	KB3.3. Eleştirel Düşünme

Puanlama Tablosu

1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1	4.2	5.1	5.2	6.1	6.2	Toplam
16	6	9	6	12	6	6	9	12	4	9	5	100

Çözümler ve Puanlama Anahtarı

1.1. TAM PUAN (16 PUAN)

Dağılım: özellik 4x2 + gerekçe 4x2.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Beklenen cevap:

Özellik	Gerekçe
Merak etme	Duru, karıncaların yolunu nasıl bulduğunu öğrenmek için onları uzun süre izlemiş, ihtimalleri not etmiş ve araştırmayı sürdürmeye karar vermiştir; çevreyi ve olayları öğrenme isteğiyle araştırma eğilimidir.
Şüphe etme	Emir, yıllardır doğru kabul edilen "Bu ormanda kurt yoktur." bilgisini dayanağını araştırmadan kabul etmek istememiştir; doğru kabul edilen bilgiyi sorgulayıp dayanaklarını araştırmadır.
Evrensel olma	Nazlı, "İyi bir hayat nasıl yaşanır?" sorusunun yüzyıllar önceki çobanları da bugün başka bir kıtadaki gençleri de ilgilendirdiğini söylemiştir; problem belirli bir grubu değil tüm insanlığı ilgilendirmektedir.
Sistemli olma	Barış, konuşulanları başlıklara ayırıp birbirine dayanan, düzenli bir bütün hâline getirmek istemiştir; bilgilerin düzenli ve bütünlüklü bir yapı içinde sunulmasıdır.

Satırların sırası önemli değildir. *Kabul edilen alternatifler:* Duru için "sorgulama" (problemi fark edip soru sorma), Emir için "eleştirel olma" (bilginin doğrudan kabul edilmeyip değerlendirilmesi) gerekçesi ilgili ifadeye bağlandığı sürece tam puan alır. Aynı konuşmacıya iki özellik yazılırsa yalnız biri sayılır. Felsefi **soru** özellikleri (kavramsal derinlik, açık uçluluk, kurucu olma vb.) felsefi düşüncenin özelliği olarak kabul edilmez.

KISMİ PUAN: Doğru her özellik için 2 puan, diyalogdaki ilgili ifadeye dayanan doğru her gerekçe için 2 puan verilir. Gerekçe yalnız özelliğin tanımını verip diyaloğa bağlanmıyorsa 1 puan verilir. Özellik yanlışsa ya da yazılmamışsa o satırın gerekçesine puan verilmez (bağımlı puan kuralı).

SIFIR PUAN: Tablo boşsa, dört özelliğin hiçbiri doğru değilse ya da cevaplar diyalogla ilgisizse 0 puan verilir.

1.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Dağılım: 2 özellik x (ad 1 + gerekçe 2).

Beklenen cevap (iki özellik yeterlidir):

- **Kavramsal derinlik ve öze yönelim:** Soru, belirli bir kişinin hayatını değil "iyi hayat" kavramının özünü, neye dayandığını soruşturur.
- **Açıklık/açık uçluluk:** Sorunun tek ve kesin bir cevabı yoktur; farklı düşünürler farklı ve tutarlı cevaplar verebilir, her cevap yeni sorulara (iyi olan nedir, mutluluk mu erdem mi?) zemin hazırlar.
- **Kurucu/yönlendirici olma:** Bu soruya verilen cevap, kişinin nasıl davranacağı, neyi değerli sayacağı gibi alt soruları ve dünya görüşünü şekillendirir.

"Tutarlı olma" da gerekçesi soruyla ilişkilendirilirse kabul edilir.

KISMİ PUAN: Her doğru özellik adı 1 puan, soruyla ilişkilendirilmiş her gerekçe 2 puan alır; gerekçe yalnız özelliğin tanımını tekrar edip soruya bağlanmıyorsa 1 puan verilir. Özellik yazılmadan yazılan gerekçeye puan verilmez (bağımlı puan kuralı). "Evrensellik" ya da felsefi düşüncenin özellikleri (merak, şüphe vb.) puan almaz.

SIFIR PUAN: İki özellik de yanlışsa, yalnız evrensellik yazılmışsa ya da cevap boşsa 0 puan verilir.

2.1. TAM PUAN (9 PUAN)

Dağılım: 3 işlev x (metindeki karşılık 1 + gerekçe 2).

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Beklenen cevap:

İşlev	Metindeki Karşılığı	Gerekçe
İşlev A	Öğrencilerin her mahalleden esnafı, yaşlıları ve gençleri dinlemesi	Aynı pazar yerinin yaşlı, esnaf ve genç için farklı anlamlar taşıdığını görerek sorunu tek bir gözle değil farklı bakış açılarıyla değerlendirmişlerdir.
İşlev B	Gezici pazar ve ortak park önerilerini geliştirmeleri	"Ya taşınır ya hiçbir şey değişmez." ikilemine sıkışmayıp yeni seçenekler üretmişlerdir.
İşlev C	Kiracı ailelerin ve tekerlekli sandalye kullanan pazarcıların da söz alabileceği açık toplantı istemeleri	Şimdiye kadar karar sürecinden dışlanan kesimleri karara katarak eşitsizliği azaltmaya ve herkesi kapsayan bir topluluk kurmaya katkı sağlamışlardır.

KISMİ PUAN: Her doğru karşılık 1 puan, karşılığı işlevle ilişkilendiren her gerekçe 2 puan alır; gerekçe yalnız işlevin adını tekrar ediyorsa 1 puan verilir. Karşılık yanlış ya da boşsa o satırın gerekçesine puan verilmez (bağımlı puan kuralı). Aynı karşılık iki işleve yazılırsa yalnız doğru olduğu satır puan alır.

SIFIR PUAN: Tablo boşsa, üç karşılığın hiçbiri doğru değilse ya da metinle ilişki kurulmadan yalnız işlev tanımları yazılmışsa 0 puan verilir.

2.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Dağılım: bireysel kazanım 2 + toplumsal soruna katkı 2 + bireysel–toplumsal ilişki 2.

Örnek cevap: Öğrenciler atölyede olayları farklı bakış açılarıyla değerlendirmeyi ve alternatif çözümler üretmeyi öğrenmiştir (bireysel işlev). Bu beceriler, mahallelerin birbirini yalnızca rakip olarak görmesi yerine pazar yerinin herkes için neden önemli olduğunu anlamasını sağlayarak küskünlüğün azalmasına ve ortak bir karar alınmasına katkı sağlayabilir (toplumsal soruna katkı). Felsefe önce bireyin düşünme biçimini değiştirir; düşünme biçimi değişen bireyler ise toplumdaki tartışmaları daha adil ve kapsayıcı hâle getirir. Böylece felsefenin bireysel işlevi toplumsal işlevinin zeminini hazırlar.

KISMİ PUAN: Yalnız bireysel kazanım yazılmışsa 2 puan; bireysel kazanım ve toplumsal katkı yazılmış ancak ikisi arasındaki ilişki kurulmamışsa 4 puan verilir. Toplumsal katkı pazar yeri sorunuyla ilişkilendirilmeden genel bir cümleyle yazılmışsa bu bölüme 1 puan verilir.

SIFIR PUAN: Cevap metindeki soruna ve felsefenin işlevine hiç değinmiyorsa, yalnız metni tekrar ediyorsa ya da boşsa 0 puan verilir.

3.1. TAM PUAN (12 PUAN)

Dağılım: benzer yön 3x2 + farklı yön 3x2.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Beklenen cevap:

Alan	Felsefe ile Benzer Yönü	Felsefeden Farklı Yönü
Bilim	Her ikisi de akla dayanır ve evren hakkında sistemli bir araştırmayla açıklayıcı bilgiye ulaşmak ister.	Bilim varlığı belli açılardan (ölçülebilen yönleriyle) ele alır, deneyle sınanabilen ve herkesin aynı sonuca ulaştığı sonuçlar üretir; felsefe ise varlığı bütün olarak ele alır ve kesin kanıt sunmaz, farklı görüşler bulunur.
Din	Her ikisi de insanı, evreni ve hayatın anlamını konu edinir.	Din bilgisini kutsal metinlerden alır ve inanca dayanır, bilgileri sorgulanmadan kabul edilir; felsefe ise akla dayanır ve konularına eleştirel yaklaşır.
Sanat	Her ikisinde de ulaşılan sonuçlar özneldir ve insanın yaratıcı hayal gücünün ürünüdür (iki ressamın tablosu da iki filozofun görüşü de birbirinden farklıdır).	Sanat duygu ve coşkuya dayanır, amacı güzellik ve estetik etki oluşturmaktır, ürünü somut bir eserdir; felsefe ise akla dayanır, bilgiye ulaşmayı amaçlar ve ürünü soyut düşüncedir.

Her hücrede tabloda yazılanlardan biri yeterlidir. Kitaptaki benzerlik ve farklılıklardan panelle ilişkilendirilebilen başka bir doğru yön de kabul edilir.

KISMİ PUAN: Her doğru hücre 2 puan alır. Hücrede yalnız alanın özelliği yazılıp felsefeyle karşılaştırma yapılmamışsa (ör. yalnız "Bilim deney yapar.") 1 puan verilir. Benzer yön hücresine farklılık ya da farklı yön hücresine benzerlik yazılırsa o hücre puan almaz.

SIFIR PUAN: Tablo boşsa ya da tüm hücreler yanlışsa 0 puan verilir.

3.2. TAM PUAN (6 PUAN)

Dağılım: disiplin 3x1 + açıklama 3.

Beklenen cevap:

Soru	Felsefe Disiplini
(I)	Bilim felsefesi
(II)	Din felsefesi
(III)	Estetik ve sanat felsefesi (yalnız "estetik" ya da "sanat felsefesi" de kabul)

Açıklama (örnek): Felsefe bilim, din ve sanatı da konu edinir; bu alanların yöntemlerini, kavramlarını ve amaçlarını sorgulayıp onları anlamlı kılmaya çalışır. Bu sorgulamadan bilim felsefesi, din felsefesi ve sanat felsefesi gibi disiplinler doğmuştur. Felsefe bu alanlarla yan yana durmakla kalmaz, onları kendi düşünme konusu yapar.

KISMİ PUAN: Her doğru disiplin 1 puan alır. Açıklamada felsefenin bu alanları konu edindiği yazılmış ancak disiplinlerin ortaya çıkışıyla ya da alanların yöntem ve kavramlarının sorgulanmasıyla ilişki kurulmamışsa açıklamaya 1 puan verilir; ikisinden biri kurulmuşsa 2 puan verilir.

SIFIR PUAN: Disiplinlerin hiçbiri doğru değilse ve açıklama felsefe ile diğer alanların ilişkisine değinmiyorsa ya da cevap boşsa 0 puan verilir.

4.1. TAM PUAN (6 PUAN)

Dağılım: 2 durum x (görüş 1 + gerekçe 2).

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Beklenen cevap:

Durum	Desteklediği Görüş	Gerekçe
Durum I	Ozan'ın görüşü	Çocuk parçaların adlarını söylemeden renk ve girintilere bakarak karşılaştırma yapmış, hatasını fark edip düzeltmiştir; düşünme dil kullanılmadan da gerçekleşmiştir.
Durum II	Nehir'in görüşü	Öğrencinin düşünmesi içinden söylediği sözcüklere dayanmaktadır; iç konuşma kesilince düşünme süreci de dağılmıştır. Zihinsel süreç dille biçimlenmektedir.

KISMİ PUAN: Her doğru görüş 1 puan, durumdaki bir ayrıntıya dayanan her doğru gerekçe 2 puan alır; gerekçe durumla ilişkilendirilmeden yalnız görüşü tekrar ediyorsa 1 puan verilir. Görüş yanlış eşleştirilmişse o satırın gerekçesine puan verilmez (bağımlı puan kuralı).

SIFIR PUAN: İki görüş de yanlış eşleştirilmişse ya da tablo boşsa 0 puan verilir.

4.2. TAM PUAN (9 PUAN)

Dağılım: Durum I ile indirgenemezlik 3 + Durum II ile karşılıklı etki 3 + iki görüşün eksiğini gösteren sentez 3.

Örnek cevap: Durum I, çocuğun sözcük kullanmadan imgeler ve karşılaştırmalarla düşünebildiğini gösterir; demek ki düşünme dile indirgenemez ve Nehir'in "dil olmadan düşünme gerçekleşemez" görüşü bu durumu açıklayamaz. Durum II ise dilin düşünmeyi düzenlediğini, iç konuşma kesilince düşüncenin dağıldığını gösterir; demek ki dil düşünmeyi etkiler ve Ozan'ın dili yalnız düşünceyi aktaran bağımsız bir araç sayması eksik kalır. İki durum birlikte ele alındığında dil ile düşünmenin birbirinden tamamen bağımsız olmadığı ama birbirinin aynısı da olmadığı görülür: Düşünme dil olmadan da başlayabilir, dil ise düşünmeyi düzenleyip geliştirir.

KISMİ PUAN: Her bölüm ayrı puanlanır. Durum adı verilmeden doğru bir açıklama yazılmışsa ilgili bölüme 2 puan verilir. Sentezde yalnız öğretmenin görüşü tekrar edilip Ozan ya da Nehir'in eksik yanı gösterilmemişse sentez bölümüne 1 puan verilir.

SIFIR PUAN: Cevap durumlara ve görüşlere hiç değinmeden genel bir dil tanımı veriyorsa ya da boşsa 0 puan verilir.

5.1. TAM PUAN (12 PUAN)

Dağılım: 4 önerme x 3.

Beklenen cevap:

Sembol	Önerme
P1	Okulumuz, kış gecelerinde don olayının sık yaşandığı bir yaylada bulunmaktadır.
P2	Limon ağaçları soğuğa dayanıksız ağaçlardır.
P3	Soğuğa dayanıksız ağaçlar, don olayının sık yaşandığı yerlerde kışı zarar görmeden geçiremez.
C	Bahçemize dikeceğimiz limon fidanları kışı zarar görmeden geçiremez.

Öncüllerin P1–P3 arasındaki sırası puanı etkilemez; sonuç mutlaka C olarak yazılmalıdır. Anlamı koruyan kendi cümleleri kabul edilir.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

KISMİ PUAN: Her doğru önerme 3 puan alır. Önermenin bir bölümü eksikse (ör. P3'te "don olayının sık yaşandığı yerlerde" koşulu atlanmışsa) 2 puan verilir. Öncül C satırına ya da sonuç bir P satırına yazılmışsa o iki satır puan almaz.

SIFIR PUAN: Öncül–sonuç ayrımı yapılmamışsa, metindeki paragraf bölünmeden tek satıra yazılmışsa ya da tablo boşsa 0 puan verilir.

5.2. TAM PUAN (4 PUAN)

Dağılım: tür 2 + gerekçe 2.

Beklenen cevap: Tümdengelim. Argüman, "Soğuğa dayanıksız ağaçlar, don olayının sık yaşandığı yerlerde kışı zarar görmeden geçiremez." genel yargısından (P3) yola çıkıp okul bahçesine dikilecek limon fidanları hakkında özel bir sonuca (C) ulaşmaktadır.

KISMİ PUAN: Tür doğru, gerekçe öncüllerle ilişkilendirilmeden yalnız tanım olarak yazılmışsa ("genelden özele gider") 3 puan verilir. Tür yanlışsa gerekçeye puan verilmez (bağımlı puan kuralı).

SIFIR PUAN: Tür yanlışsa (tümevarım ya da analoji) ya da cevap boşsa 0 puan verilir.

6.1. TAM PUAN (9 PUAN)

Dağılım: 3 satır x (ifade 1 + tür 2).

Beklenen cevap:

Safsata İçeren İfade	Safsata Türü
"Yalnızca iki öğrencinin hafif sakatlandığı günleri seçip size getirdim; sorunsuz geçen öteki günlerin kayıtlarını getirmeye gerek görmedim…"	Cımbızlama: İddiayı destekleyen veriler seçilmiş, çelişen veriler (sorunsuz günler) bilerek göz ardı edilmiştir.
"Teneffüste salonu öğrencilere açmak, ehliyeti olmayan birine araba anahtarını vermek gibidir…"	Yanlış analoji: Salon ile araba yalnız tehlike içerebilme yönünden benzetilmiş, birinde olan "mutlaka kaza" sonucunun ötekinde de olacağı ileri sürülmüştür.
"Geçen yıl sınıf gezisini bile düzenleyemeyen bu kadar dağınık birinin önerisi tartışılmaya bile değmez."	Adam karalama: Önerinin içeriği yerine öneriyi getiren kişi aşağılanmıştır.

Satırların sırası önemli değildir. İfade tam alıntılanmak zorunda değildir; hangi cümlenin kastedildiği anlaşılıyorsa ifade puanı verilir. Tür olarak kitaptaki adlar aranır; "ad hominem", "saman adam" gibi kitapta olmayan adlar puan almaz.

KISMİ PUAN: Her doğru ifade 1 puan, o ifadeye uyan her doğru tür 2 puan alır. İfade yazılmadan yalnız tür adı yazılmışsa ya da tür yanlış ifadeyle eşleştirilmişse türe puan verilmez (bağımlı puan kuralı). "Yanlış analoji" yerine yalnız "analoji" yazılmışsa türe 1 puan verilir.

SIFIR PUAN: Tablo boşsa ya da üç satırın hiçbirinde doğru ifade ve tür yoksa 0 puan verilir.

6.2. TAM PUAN (5 PUAN)

Dağılım: safsatasız ifade 3 + neden safsata olmadığının açıklaması 2.

© 2026 Dubba · Tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde bedelsiz dağıtılabilir; satılamaz, ticari amaçla kullanılamaz. dubba.com.tr/telif

Örnek cevaplar:

- *Cımbızlama yerine:* "Geçen dönemin bütün teneffüs kayıtlarına göre salonda sakatlanma koridordakinden sık yaşanmıştır; bu nedenle salon teneffüslerde kapalı kalmalıdır." Açıklama: Seçilmiş günler değil verinin tamamı kullanılmış, karşıt veriler gizlenmemiştir.
- *Yanlış analoji yerine:* "Teneffüslerde salonda öğrencileri gözetecek bir öğretmen bulunmamaktadır ve aletlerin bir kısmı gözetim olmadan kullanılmamalıdır; bu nedenle salon kapalı kalmalıdır." Açıklama: Gerekçe başka bir şeye benzetmeden salonun kendi durumuna dayanmaktadır.
- *Adam karalama yerine:* "Umut'un önerisinde salonda kimin nöbet tutacağı belirtilmemiştir; bu eksik giderilmeden öneri kabul edilmemelidir." Açıklama: Kişi değil önerinin içeriği eleştirilmiştir.

Gerekçesi salonun durumuna ya da önerinin içeriğine dayanan her özgün ifade kabul edilir.

KISMİ PUAN: İfade safsatasız ama açıklama yazılmamışsa 3 puan verilir. İfade görüşü desteklemiyor ya da konudan kopuk ancak seçilen safsatanın neden hatalı olduğu doğru açıklanmışsa 2 puan verilir. Yazılan ifade başka bir safsata içeriyorsa (ör. "Herkes salonun kapanmasını istiyor.") ifadeye puan verilmez.

SIFIR PUAN: Yazılan ifade seçilen safsatayı tekrar ediyorsa, görüşle ilgisizse ya da cevap boşsa 0 puan verilir.

© 2026 Dubba. Bu yazılının soruları, şekilleri, puanlama anahtarı ve çözümleri Dubba'nın özgün eseridir (5846 sayılı FSEK); tüm hakları saklıdır. Bütün hâlde ve değiştirilmeden çoğaltıp öğrencilere, sınıflara, okullara ve kurslara bedelsiz dağıtabilirsin; satılamaz, ücretli bir ürün ya da hizmette kullanılamaz, ticari amaçla kullanılamaz, başka sitede barındırılamaz, kaynak dubba.com.tr gösterilir. Telif Politikası 3. madde: dubba.com.tr/telif